

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
Dumineca 28 Juniu st. v.
10 Iuliu st. n.

Va esi joi'a si duminec'a.
Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 47.

ANUL XVII.
1881.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru Români'a 2 galbeni.

Br. Uchatius.

Publicarăm și noi scirea, că br. Uchatius s'a sinucis. Tot atunci însemnarăm și câteva date biografice de ale lui. De astă-dată, publicând portretul acestui bărbat de frunte în armata austriacă, este dară de prisos să încadrăm în giurul portretului vr'o biografie mai lungă.

Vom repetă numai, că dânsul a fost șeful arsenalului c. r. din Viena, care s'a făcut renumit prin inventarea tunurilor făcute din bronz-oțel. Și că a ajuns etatea de 70 ani, când însuși și-a stins viața.

Causa acestei sinucideri nu s'a putut încă constată. Se dice, că la avansarea din urmă el a fost considerat, și asta l'ar fi supărat. Dar se susține și aceea, că invențiunea lui n'ar fi reeșit, în aplicarea aceleia la tunurile cele mari de fortărețe. Dar nici asta nu s'a constatat.

Ori ce a fost motivul care i-a dat în mână revolverul ucidentor, faptul s'a îndeplinit, și acesta a produs mare senzațiune în cercurile armatei. Dânsul a fost un om cu talent, și de aceea s'a bucurat de stimă și recunoștință generală.

După morțea lui silnică numai decât s'a și scris prin diuarele oficiale, că tunurile lui cele mari s'au găsit potrivite pentru scopul lor. Prin această se aducea un tribut de recunoștință memoriei sale, dar totuși nu s'a slăbit presupunerea motivului său de sinucidere. Acesta a trebuit să fie mare, căci nu pentru nimica se sinucide un om de 70 ani. Acesta

ta a ramas secret. Dar invențiunea lui n'a ramas îngropată. Ginere-său, cu care a conlucrat, scie secretul invențiunii. El va continua lucrarea socrului său. Asta e tot ce mângăie pe cei ce se interesază de progresul armatei austriace.

Este însă curios a vedea, cum în scurt timp trei din omenii de frunte ai armatei austriace s'au sinucis. Astfel cetirăm mai an, că generalul Gablenz, unul din bărbații cei mai stimați, și-a stins pe neașteptate firul vieții; în primăvera acesta s'a suprins lumea prin o altă sinucidere, generalul Thegethoff, fratele învingătorului dela Lissa, s'a împușcat, — ier după aceste numai decât veni scirea despre morțea lui Uchatius.

Tote aceste arată o simptomă bolnavicioasă, care șternesce meditațiuni serioase în toți cei ce se ocupă de politica mai înaltă de care e condusă acest imperiu.

Pe aceste pagine nu este loc spre a desbate cestiunea această, care, de și în ea motivul social încă jocă un rol mare, totuși este o cestiune eminentă politică. Ajunge numai să o semnalăm, lăsând ca cetitorii noștri să-și facă explicațiunile și conclusiunile.

Nu este însă cu puțință, ca să ne oprim și noi espresiunea de adâncă nedumescire ce inspiră în ori care cetățen astfel de simptome, cari de un timp încoci se ivesc în toate clasele societății noastre.

O bolă grozavă a coplesit viața noastră socială. Diuarele în toate zilele ne supriind cu fel de fel de sciri durerose. Bola își seceră în toate zilele victimele sale. Sinuciderile au devenit o rubrică permanentă a diuarelor.

Br. Uchatius.

I. H.

Un sălut de nópte!

Ierdut în vis cu albă față,
Apare luna 'n plaiul seu ;
Nourii trec în tristă cêtă,
Singur veghiez, amorul meu.

Precum un lac în tainic gemet,
De stânci lovesce tot mereu,
Așă-ți șoptesce în lin frémet . . .
Singur veghiez, amorul meu.

Nici flori, zefiri, duióse cânturi,
Nu-mi stinge raza 'n ochiul teu ;
Și lin șoptind resună 'n vânturi :
Singur veghiez, amorul meu.

Isidor Ieșanu.

Cunoscințe dietice generali.

Conferință generală publică în casina română din Sibiiu.

(Urmare.)

Așă dară nu e o sumețică a secsului femeiesc, ci este o consecință naturală, decă la mėsă mănăncă mai puțin decăt bărbatul.

Iritaveritatea femeii ier aduce cu sine, ca ea se alegă încâtva nutrimentul. Le vedem deci cu tot drepul ferindu-se de aromatice puternice și de beutură iritatore.

Minune însă, de și caféua și thea represintă în gradul cel mai mare substanțele iritative, totuși ele sânt acele beuturi, care secul frumos le preferă mai mult, decăt pe altele. Totuși aceste substanțe se recomandă pentru secul frumos în măsurile cele mai mici.

De și femeia în genere se distinge prin puțină consumare de nutriment, vedem din contră la femeia gravidă că apetitul ei se urcă la un grad însemnat, ceea ce se înțelege pré ușor.

Detragerea nutrimentului dela o atare femeia nu este dar permis, din contră el se fiă suficiente, nutritor și mistuitor. Despre calitatea nutrimentului ei putem afirmă, că femeia gravidă se rămână la nutrimentul și obiceiurile ei de mai înainte; se se ferescă de nutriment greu mistuitor, de nutrimente pré aromatice, precum (de beuturi înferbentatore). Ingreunarea stomachului cu deosebire séra, are se se evite cu tótă scrupulositatea.

Poftele deosebite la soiul acesta de femei aș se se satisfacă numai după posibilitate séu, când ele nu sânt în detrimental gravității, însă se nu credă nime-nă că neîmplinirea poftei lor, ar aduce ore cari scăderi mamei séu copilului, după cum dominază credința acésta în tóte clasele societății omenesci.

Decă ne permitem în capitulul acesta a ne întinde cu observări și asupra celorlalte regule dietice, cari sânt prescrise asupra vieții raționali, asupra unei femei gravide, fiă-ne iertat a observă, că fiitorea mamă are se observe cu cea mai mare scrupulositate regulele curățeniei corpului în procurarea de aer curat. În tot timpul gravității are se se scalde adese ori în apă caldă, precum și a face comoțică în aer liber și curat. O vieță ședendă precum și de altă parte întetire mare trupescă pot aduce scăderile cele mai mari cu sine. Vestimentul ieră se fiă comod și se se observe de regulă, că îmbracarea pré strinsă pôte se fiă numai periculósă.

Pentru încungiturarea durerilor de țite cu ocasiunea lăptării se recomandă spălarea lor și a mucerilor cu

apă rece și substanțe spirituóse, ceea ce se se repete pe fie-care și de 2—3 ori, cu deosebire, în lunile din urmă.

Dietetica spiritului încă este de un mare folos pentru acésta femeia și i se pôte satisface mai avantajós prin o dispozițiune plăcută și îndestulită.

Pe când în dillele prime după nascere se pretinde, ca nutrimentul se fiă ușor și mai puțin sațios (numai fluidități) de ore ce măncarea abundantă pré ușor pôte aduce după sine morhuri periculóse, se recomandă pentru mai târziu măncarea mai consistentă, precum e d. e. carne, lapte, oue, zăchar, mănări de făină, de ore ce tóte aceste contribuiesc la fabricarea suficientă a unei specii bune de lapte. Noi scim pré bine, că în lapte e representat albuminul, grásimea și zăcharul, scim că albuminul vine din carne, lapte și oue, scim că untul vine directe din grásime, amel séu zăchar.

Zăcharul ca atare îl aflăm ieră în amel séu zăchar; ier sárile, mineralele în tóte nutrimentele omului; nu ne vom miră deci nici de cum, decă afirmăm, că pentru producerea de lapte bun și abundante se pretinde nutrire cu nutrimentul cel mai bun. Din contră nutrimentul defectuos aduce cu sine influință negativă asupra produțiunii laptelui în piept. Decă inse numai nutrimentul cel bun e în stare a produce și în pieptul maicei suc cel mai apt pentru prosperarea copilului, atunci urméză de sine, că și mama se evite ori ce substanță neaptă, care ar puté fi defectuósă pentru densa și pentru copilul ei. Așă ea se se pazescă cu deosebire de oțet și de tóte pόμεle acre, căci aceste pré ușor pot se împuțineze laptele și se-l facă mai puțin nutritor.

Când inse mama nu e în stare de a-și lăptă însăși pe copilul ei și s'ar înlocui funcțiunea acésta prin o doică, atunci trebuie cu ori ce preț se ținem pe femeia acésta în cea mai deplină sănătate. Spre acéscop se recere, ca se fim cu cea mai mare atențiune, se nu o scótem, nici decum, din obiceiurile ei de mai înainte. Avënd de a face cu o țerană, se nu credem nici decum, că, dându-i mănările cele mai bune, cu cari însă ea nu a fost dedată, vom căpétă în proporția acea și laptele dorit, din contră pré ușor ne vom vedé înșelați în așteptările nóstre și vom căpétă în loc de dorita împrospetare a copilului numai morhuri continue, în urma căror sugătorul are se suferé vieța sa întregă. Se ne facem deci de regulă, ca se ținem doica cât se pôte de acurat în relatiunile ei de mai înainte; se ne ingrigim numai, ca nutrimentul ei se fiă suficiente și nutritor; atunci de sigur, că vom află ceea ce căutăm și ne vom ajunge scopul pe deplin. Atunci copilul nostru va puté fi așă după cum numai ș'aú putut închipui așteptările nóstre și inima iubindă părintescă.

VI.

Dieta literaților, artiștilor, industriașilor și țeranilor.

Mintea sănătoasă și cugetarea rațională ne învetă că, afară de diversele etăți ale omului, trebuie se diferă dieta omenescă și după diferitele feluri de ocupațiuni. Măncarea acelui om, care-și întetesc facultatea gândirii și puterea imaginațiunii, a celuiia, ce se urcă pe aripel fantasiei séu asociéză idei mari întru fericirea omenescă, are se fiă diferită atât între sine, cât și față de acela, care prin puterea mușchilor, mânilor sale, trebuie se pórte ciocanul, și se învingă puterea opozițională a atracțiunii. În privința cantității nutrimentului nu domnesc nici o diferență, căci și unul și altul are se se nutrécă bine, se-și alegă nutrimentul cel mai puternic.

A domnit, ba și acum mai domnesce părerea, că

activitatea spirituală nu pretinde nutriment mult, necugetând la aceea, că nici puterea spiritului nici a gândirii nu se poate desface de materie și că crearea spirituală depinde dela acea materie, care o încorporăm creerilor prin nutrimentul nostru. Se părăsim deci parerea falsă și stricăcioasă și se ținem firm la adevărul cel mare, care, pe totă ziua ne dă exemplele cele mai eclatante, cumcă materia se råde tot atât de tare la procesul imaginației seú la combinațiunea cugetărilor, cum se perde substanța corpului în efectuarea lucrului mecanic. Cine din noi nu scie, că după o întetire îndelungată de spirit, ne pomenim tot deodată și cu cel mai puternic simț de fôme? Cine din noi s'ar pute lăuda cu esperința seú cu simpla observațiune, că dor artistii și învățații s'ar bucură de pantece mari și graste? Scim pré bine, că sângele gras paralizază în creeri cugetele și tornă plumb peste aripile fantasiei.

De altă parte ier ne este cunoscut, cumcă acest soi de ómeni duc o viață mai mult ședendă, prin care mistuirea nutrimentelor și formarea de sânge este împiedecată; de aceea se recomandă pentru artiști și literați cu deosebire o dietă nutritóre, însé nutrimentele, ce le consumă se fiă cele mai ușor de mistuit. Așá carnea, ce o mánăncă, se nu fiă grasă; pânea se fiă coptă bine; legumile tinere și zăchăroșe sânt pentru cei ce cugetă mult, ele aduc cele mai apte nutrimente. Contrarii astorfel de nutrimente din tagma literaților sânt hipocondrii și melancolicii cei mai mari.

Mánăncările picante, aromatice, precum și beuturile iritátore în măsură moderată aduc pentru acești ómeni doue avantagii însemnate. Unul pentru că prin ele se poate înteti facultatea cugetărei și sborul fantasiei și altul, pentru că ele irită stomachul și întestinele și le sillesc se-și predee sucurile lor pentru promovarea mistuirii, un avantagiú pré mare, prin care și viața ședendă se poate suportá mai ușor. O tasă de cafea după mánăncare promovază cu energiă îmbucurátore puterea mistuirii. Cu ocaziunea tractărei despre iritament se nu perdem un lucru de mare însemnatate nici când din vedere. Din ce ne folosim mai adese ori de un iritament, din ce are se fiă și cantitatea lui pe ți ce merge tot mai mare, pentru a pute produce tot acel grad de iritațiá; o condițiune acésta însé, prin care se desvóltă timpirea și dedarea. Repetiunea iritamentului produce oboșelá. Instrumentul oboșit, fără de iritament nu mai poate lucrá, trebuie ca din nou se-i întindem acest mijloc farmecător. Prin acésta obiceiul devine necesitat, ceea ce însé nu e de recomandát, căci în fine și iritamentul pentru corpul dedat își perde puterea sa și omul devine victima obiceiului. Așá se întemplá și cu acei ómeni, cari numai cu purganțe își promovéză activitatea întestinelor, în loc de a-și căutá ajungerea scopului lor prin schimbarea modului de viață, în fine nu vor mai pute avé efect nici cu aceste. Așá se întemplá și cu toți acei ómeni, cari se folosesc pré mult de un medicament; atunci, când au adevărata lipsă de el, nu mai ajutá nimica. Veninul cel mai ucigător poate căpétá în fine natura celui mai domol lapte; de aici opiofagii cei mai mari ai orientului, de aici arsenicofagii cei renumiți din Stiria. Se ne folosim dar de nutriment atunci, când sântem siliți și avem lipsă de el, ier nu când corpul nostru își poate implini funcțiunile sale și fără de el. Scim mai departe, că cafeaua și thea se recomandă pentru cei ce lucră cu corpul; vinul ínse ajutá mult artiștilor, cari au se-și irite fantasía, cari au lipsă de ascuțirea minții lor și de asocierea de idei.

Industriașii, lucrătorii de pământ și toți aceia, cari în ocupația lor desvóltá putere mecanică, se bucură de un proces vital mai accelerat. Numai iuțimea mișcării de materie dá puterei viață; materia întetită însé, prin secrețiune se consumá mai iute și de aceea se și nasce

în atari indiviđi pofta de mánăncare. De aceea se recomandă pentru atari indiviđi mánăncări mai grele, însé cu atât mai nutritóre. Un lucrător, care dorește se sporéscá bine, trebuie se și mánănce bine, căci numai pe contul nutrimentului se poate produce puterea. Vai, de omul acela, care aflá economia în detragerea mánăncării; dela lucrătorul acela de sigur că nu va vedé spor! Bine de acela însé, carele oferá lucrătorului nutrimentul cel mai bun, acela de sigur va vedé crescend valórea lucrului și însemnatatea lui.

Mánăncarea puternică o aflám cu deosebire în carne grasă, mai cu semă de bou, pâne bună și în leguminósă, în scurt în nutrimentul cel mai greu. Nutrimentul acesta greu are încă și un alt avantagiú, el este apt pentru acel soi de ómeni, cari n'au timp se stee tot de mánăncare, căci pentru mistuirea și descompunerea lui se pretinde un timp mai îndelungat, omul în urma lui nici nu flámênđesce așá în grabă și de aceea dispune la lucru de timp mai lung.

Prin forțarea corpului nu cresce în om numai pofta de mánăncare, ci corpul pierde și cantități mari din umedéla sa. Aceste pierderi ale corpului ier trebuie substituite. Prin urmare, la astfel de ómeni, se nasce și simțul de sete, care mai bine se poate stemperá prin beutură de apă. Beuturile spirituóșe se recomandă cu deosebire în timpuri friguroșe seú umede friguroșe; ele ridicá căldura și dispozițiunea psihică.

Beutura de apă, respective pierderea de umedélá, se exprimá mai tare la acei ómeni, cari sânt siliți se vorbescá mult, se cante, se sufle; la aceia, cari stau mult lângá foc, precum sânt de regulá: faurii, bucătării. Din contrá aceia, cari stau în apropierea apei, seú chiar în apă, precum sânt lemnarii de apă, pescarii, navigătorii, au lipsá mai mult de alcool, care de multe ori le înlocuesce prándul și i scutesce de influințele stricăcioșe ale tempeștărilor.

VII.

Dieta de ți în căldură și frig.

Prin activitatea din ți și, cu deosebire, prin o întetire puternică a corpului, il apucá pe acesta un fel de amortire, în urma căreia o privighiare continuá alui devine imposibila, o străformare a privighiarei în somn, o restituire a consumațiunii devine consecința cea mai naturală. Somnul e timpul reproducțiunii și al producțiunii; pe timpul lui încetá activitatea creerilor de tot seú mai de tot, precum în vis, aflându-și prin acésta timp și ocaziune de a se restaurá din nou prin formarea de substanțe nóue de creeri, precum și prin grămădire de oxigen. În timpul somnului, procesul animal e sistat de tot și numai procesul vegetativ mai lucrá, însé și acesta mai încet. Acésta stare a omului e suficientă, ca el se se restaureze de nou se fiă apt pentru o nóuă reincepere a activității de ți.

Durata somnului e pentru ómeni mari 7—8 óre, pentru copii 10—16 óre; pentru cei bolnavi, slabi, bértráni, cholerici, sanguinici și femei somnul e o necesitate mai mare, decât pentru secul bərbătesc seú pentru cei deplin sánétoși.

Timpul acesta de somn ajunge pentru a produce în organism simptomele de lipsă de sânge, ceea ce în viața practică se chiamá a fi tréz, cu stomachul gol.

Condițiunea, care are de a implini prima mánăncare de ți, este de a șterge acel simț de tređiá și de a prepará corpul nostru pentru lucrul țiilnic ce-l așteptá.

Întru implinirea suficientă a condițiunii acesteia ierá avem se ne întrebám, ce fel de ocupațiune ne așteptá peste ți?

(Va urmá.)

Dr. Ioan Moga.

S A E O N

Calindarul septemănei.

Diu'a sept.	st. v.	st. n.	Numele sântilor și serbatorile.	Sorele resare	Sorele apune
Duminica	28	10	Adc. m. Chir și Ioan.	4 17	7 50
Luni	29	11	(†) SS. A. P. si Pav.	4 14	7 59
Marti	30	12	† Sob. SS. Apost.	4 13	7 48
Mercuri	1	13	SS. Cosma și Damian	4 12	7 37
Joi	2	14	Vestmēt. Precestii.	4 4	7 46
Vineri	3	15	Mucenicul Iachind.	4 5	7 45
Sămbeta	4	16	P. Andreiu Arch. Cr.	4 6	7 44

Dr. Paul Vasićiu.*

Timișoara 4 julie.

O steuă luminosă strebătuse negura unui timp trist — rațele ei ca puține altele povățuia pe cei aruncați în întuneric, îmbărbătând pe cei desperați și caleuzând la term pe cei fatigeați în oceanul lumii. Nori grei și furtune aprige trecură peste ea, nimic înse nu-o păli, ea remase viuă și stralucită până în clipa, când după o lege a naturii trecând din sferi în sferi ne parasi pe noi, spre a straluci acolo unde e patria eternă a virtuții.

A fost lucifer pe orizontul națiunii noastre, a fost fala mai multor generațiuni. Un suflet mare, sufletul unui bărbat ce-a luptat și trudit dela epoca desvoltării intelectuale a românismului, până la resufful din urmă.

Dr. Paul Vasićiu. Ce numele lui ine se nu fie auđit de acest ilustru bărbat, erudit al științelor, și prietenul omenimei? Ca consilier școlar în pensiune, inspector, membru sinodal, membru fundator al mai multor societăți culturale, precum și membru societății științifice din Timișoara, și membru ordinar al Academiei din București ș. a. care după un traiu de mari activități, nespuse sacrificie și multe merite — a murit în 2 julie a. c. în al 75-le an a vârstei sale, deplâns de soția sa nasc. Jancso, fiicele Aurelia Fricke, Isabela dr. Szalkay, Iulia Hinghoffer și Carolina — deplâns fiind și de o națiune întrégă, ce a pierdut în dēnsul pe unul din cei mai ilustru și iubitori fii ai sei.

Înmormētarea a fost în 4 julie d. m. la orele 6, când un public numeros, local și din provincie, de tōte națiunile, din popor și inteligență, cu tinerimea celor trei școle române din suburbie, s'a adunat spre aș exprimă durerea, și a da ultima onōre marelui bărbat.

Simplu fără podōbă — după cum dorise, zacea ilustrul defunct în coșciugul seŭ ornat de-o admirabilă cunună, cu două plantici lungi, una albă alta neagră, purtând în litere aurite cuvintele donătorului: „Episcopul Ioan Meșian, doctorului Pavel Vasićiu“. Și rōtă veniau și eșiau fećte triste, pe care curgeau lacrimi — flori omenesci pe care marele bărbat și prieten al omenimei le ajutase cu svatul și cu faptul în grelele lupte cu viața.

Sub ceriul liber, la arbori și aer, la sōre și frēmet de frunđă, după cum iubise așă mult, i se facură rugaciunile de cătră Rds. D. vicar-președinte Beleş, ieromonachul Hamsea, protopopii M. Dreghećiu, I. Teran, — Lipova, protop. adm. I. Tempea — Toracul-mare, cu asistența dlui Papp — Arad, P. Anca — Maere, V.

* Portretul și biografia a se vedē în nr. 12 din 1871 al foii nōstre.

Schelegian — Fabric, — Ribariu Șag — N. Petrescu Remetea.

Părintele asesor P. Anca ca preot în locul natal al defunctului rosti o cuvētare — după care imediat plecă tristul conduct spre biserica, care de asta oră nu putu cuprinde mulțimea de omeni.

Opela se făcuse — cu cântul corului vocal Fabricen, sub cea mai adanca intristare. Atunci spre fine pași parintele ieromonach Hamsea cu o cuvētare funebră, defășurând cu date biografice tōte fazele, prin care ilustrul bărbat dr. Paul Vasićiu, decoră națiunea sa.

Trăsuri nobile, acțiuni marcate aretau dela început, că sufletul seŭ înalt, putere, științe și-ori ce sacrificie le dăruise națiunii, progresării, omenimei.

„Am talent — fac folos din el, nu vreu se-l îngrop cu mine“, — aste erau cuvintele sale cu care îndemnă și pe alții la lucru.

„Nu-i în Ardeal sat, comună, în care se nu fiu fost sfātuind a face școle, biserici; a grigi de instrucțiunea și bună starea poporului“ — asta a fost mândria lui, visul, ținta întregii sale vieți, care înainte cu un an fu încoronată de cătră Academia din București, prin denumirea sa de membru ordinar.

Adanc emoționat a purces vorbitorul căile multe de activitate a defunctului, a făcut tablou viu din ele, enumerând fructele lor ca mărgăritare vecinice pe lângă numele acestni ilustru bărbat al științelor.

Durerea pierderii — și vorba strabatută de venerațiune și jele a cuvētătorului, emoționă tōte inimile, și lacrimi curgeau pe fećele brezdate...

Betrâni și tineri plângeau, cunoscea fiesce-care că a pierdut un om de frunte, în a cărui loc nu va mai calcă altul asemenea.

Un dr. Vasićiu a avut școla și biserica, unul ce trecea tōte pedecile prin iubirea nemărginită ce portă națiunii sale. Pe el l'am auđit atunci la alegerea delegaților pentru conferința din Sibiiu dīcând: Mergi la încoronare, mergi se veđi românismu inflăcărāt, se veđi Dōmna și Domnul țerei din a căror gură ese frumșeta și coloritul consonat al limbei nōstre, așă numai cum prin vis l'ai auđit dela serafi“.

Înainte sufletului seŭ mare se aredică România, ideala țeră cu nesecatele-i comori din poezii și cântece, țeră cultă și viteză, liberă și fericită, frumoșă Romānie cum este în ființă. Și el cu ochi stralucitori, cu glas emoționat dīse: „Mulțumesc lui Dumneđeu, că m'a învrednicit la tōte aste“. Pot dīce în linisce: „Acum stăpāne slobozesce pe robul teu, căci vedura ochii mântuirea nēmului meu“.

Dela biserica pe cale — corul cântă: „Omul e ca ierba, dīlele lui ca flōrea câmpului“, ier în cimiter în fața coșciugului și-a mormētului deschis, dl P. Rotariu rosti în numele Reuniunii învețătoresci a cărei președinte este o cuvētare, și un ultim adio, apoi coșciugul ilustrului bărbat se aședă la locul de vecie.

Iubirea, venerațiunea, depusă o mână de țerină, pe inima generosă ce palpitase pentru binele unei națiuni întregi, o rugaciune la Dumneđeu creatorul pentru odihna nobilului suflet avēntat la ceriu, și am plecat convinși fiind, că în veci va trai, amintirea lui!

Emilia Lungu.

Dela Sibiiu.

(Esposiția națională. — Teatru român.)

— 5 julie.

Ceea ce pân'aci se șoptia numai, este faptă complită. Înaltul guvern a interđis definitiv comitetului Asociațiunii transilvane d'a arangia esposiția romānă

în numele Asociațiunii. E lucru foarte paradox ca o societate, întemeiată pentru literatura și cultura unui popor, să fie oprită d'a lucra în cadrul statutelor, pentru că este incontestabil că, ori ce espoziție este unul din factorii cei mai puternici pentru promovarea culturii popoarelor.

Dar, abstrăgând dela statute, cari, în ori ce cas, nu se pot explica de cât în favoarea aranjării, care regim, cu adevărate și patriotice intențiuni față de supușii sei, ar pute împedeca pe aceștia în ceea ce este bun, ce este folositor? Decă particularilor le este permis aranjarea de espoziții, cu ce drept se interzice unei asociațiuni *culturali*? La tot cazul unei asociațiuni succede mai ușor reușita, de cât particularilor și, credem, că guvernul are mai mult motiv d'a se bucura, de cât a regreta progresele culturale a le suditorilor lor.

Nu vom cerceta, nici nu voim a resfrânge argumentele părintescului guvern maghiar, pe cari și-a basat interdicerea espoziției române. Cu durere însă ne aducem aminte de fabula cu: Lupul și mielul.

Esopoziția totuși se va aranja.

Îndată-ce s'a răspândit scirea despre interdicerea esopoziției, ce eră să se aranjeze din partea Asociațiunii, românii din loc au fost convocați într'o conferință, în care toți cei prezenți s'au declarat că iau enșiiși aranjarea esopoziției asupra lor. Dup'aceea s'au ales un comitet de 15, respective comitetul vechiu s'au întregit cu 6 membrii în persoanele dd.: I. St. Șuluț, N. Cristea, A. Trombițaș, dr. N. Olariu, Petra-Petrescu și R. Petric.

Comitetul acesta va emite un nou apel către publicul român și va continua lucrările susceptibile de comitetul vechiu. Prin urmare astăzi avem o datorință, mai mult de cât morală, d'a stăruii din toate puterile și d'a nisui ca succesul esopoziției române, să fiă cât se poate mai îmbucurător. La lucru dar cu toți, facă și îndemne fie-care în cercul seii, să punem umăr la umăr.

Devisa timpului este: „Ajută-te și-ți va ajuta și Ddeu“.

*

Stimatul nostru artist dl Ionescu din București după ce înainte de asta cu doi ani de zile își ceruse permisiunea d'a frecventa cu o trupă țerile române de sub corónă Ungariei în fine în est an își căpeta concesiunea dorită. Dsa a cercetat mai întâiu Brașovul, ier de câteva zile se află în mijlocul nostru, procurându-ne mai multe seri foarte plăcute. Astăzi dl Ionescu ne-a delectat tot cu aceeași vervă ca și la 1874, când a fost mai pe urmă la noi. Puținele persoane din care e compusă trupa dlui Ionescu sunt bine alese. Vineri se va da aici ultima reprezentația, de adio. De aici, dl Ionescu, se va duce la Alba-Iulia, Orășcia, Lugos și Mehadia, de acolo la Constanța în Dobrogea, unde este angajat deja. I dorim succesele cele mai bune!

P.-P.

E c h o.

— Din alegerile de deputati. —

- Pentru cine veți vota, mei?
- Nu scim.
- Cum așa?
- Așa că încă nu ni-a spus dl „solgabireu“.

*

În cercul X. s'a candidat magnatul N. N., carele e cunoscut ca un om foarte grobian.

S'a întemplat, că unul dintre alegători și-a luat inima în dinți și și-a permis a trânti și el o vorbă aspră dlui candidat.

— Grozav! — esclamă candidatul magnat — cât de mare aristocrat e câte un prost.

— Dar e și mai grozav, cât de mare prost poate să fie câte-un magnat.

*

Candidatul tocmai își desfașură programa înaintea alegătorilor, când în grădina vecină de odată a început un măgar a sbiera.

O voce stentorică din public se și scolă strigând:

— Numai unul să vorbească de odată!

*

Corteșii bateau pe un om.

— Pentru ce îl bateți? — i întrebă un trecător.

— Nu-l batem, ci numai îl capacităm.

*

Într'un cerc s'a candidat un avocat, carele când se ducea vr'un client la el, înainte de a-l lasă să vorbească, i dicea:

— Înainte d'a vorbi, platesce cinci florini!

Venind el într'o comună să vorbească alegătorilor, unul din popor se scolă și dișe:

— Ântăiu platesce cinci florini, apoi poți vorbi!

Echo.

Literatura si arte.

Mórtea lui Mihaiu Vitézul. Sub acest titlu a apărut la Brașov o tragedie națională în 5 acte, de Stan Părjol, sub care pseudonim, încât scim noi, se ascunde dl Theocar Alexi. Necetind încă piesa, nu putem să pronunțăm nici o sentință asupra ei. Însemnăm numai atâta, că aceea e scrisă în versuri albe, șirele de câte 5—5½ picidore, un ce nou în literatura noastră; căci dramele române până acuma s'au scris tot în versuri rimate de câte 7 picidore. Ceea ce ne-a mai surprins este, că între persoane nu figurează fiica lui Mihaiu Vitézul, Domnița Florica. Sperăm a pute reveni.

Di Eugeniu Sucevanu a pus sub tipar la Viena un op intitulat: „Curs sistematic de stenografie română, întocmit în 24 lecțiuni“, cu devisa: „Stenografia — scrisoarea viitorului“. Di Sucevanu se ocupă de vr'o 16 ani cu lucrarea unui sistem rațional de stenografie română. În fine dsa a reeșit a statori sistemul acela. Resultatul acestui studiu se va publica în cursul amintit, care va cuprinde cam 160 pagine text și 80 pagine exemple stenografice. Din cursul acesta se va pute înveta scrisoarea stenografică de deplin în timp de două luni. A se adresa la dl autor în Viena VI, Engelgasse 9, pentru a se informa mai de aproape și a primi prospecte gratuite.

Di Dionisiu Pașcuț, fost profesor de limba și literatura română la gimnasiul din Oradea-mare, ier actualminte avocat în Buteni, comitatul Arad, a publicat la Arad o broșură în limba magiară intitulată: „A román nemzet római eredete és nyelvének latinságáról“. (Despre originea romana a națiunii române și despre latinitatea limbei sale.) Acesta broșură scrisă cu multă petrundere de cauză e un răspuns lui dr. Réthy László și consoților sei de principie, cari combat latinitatea originea și limbei noastre. Prin ea dl Pașcuț a făcut un bun serviciu național. Prețul broșurei e 45 cr.

Biserica si scola.

La gimnasiul din Oradea-mare al ordului canonic premonstratens r. cat. în anul școlar trecut s'au înscris 624 studenți, dintre cari au ramas în cursul anului 68. Din numărul total 314 au fost unguri, 120 români, 156 israeliți etc. Limba și literatura română s'a propus în clasele 3—8 de dl Nicolae Marcuș, și

anume în clasele 3—4 gramatica lui Cipariu, în a 5—6 retorica din manuscris, în a 7—8 începutul și desvoltarea literaturii române, după manualul „Poesie și prosă” de Iustin Popfiu.

Diecesa Orăzii-mari. La 5 l. c. s'a ținut în Oradea-mare, sub presiunea Pr. SSale parintelui episcop diecesan, ședința consistorială, în cauza concursului pentru stipendiile diecesane. Clerici s'au primit 5, din cari unul s'a dispus la Budapesta, 2 la Strigoniu, 1 la Ungvar și unul la Oradea. Peste tot sunt 26 clerici și anume în Budapesta 4, în Strigoniu 2, în Satumare 6, în Ungvar 6, în Oradea 8. Stipendii pentru ascultători de filosofie s'au împărțit 2, de câte 200 fl. și unul de 250 fl. În seminariul domestic s'au primit 15 integraliști și 15 medialiști; ieră ca supranumerari 9 integraliști și 13 medialiști. Pentru preparandie s'au prenotat 3 recurenți.

C e e n o u ?

Sciri personale. Pr. SSa Mihail Pavel, episcopul diecesei oradane, a sosit duminică acasă la reședința sa, dela moșia sa din Maramureș, și petrecând o săptămână aici, s'a dus ați sâmbetă la domeniul episcopesc de Beiuș. — Dl Augustin Lădar, jude la curtea de casațiune și mai de mult comite suprem în Alba-de-sus, după un serviciu mai bine de patru-deci de ani, în fine s'a pus în pensiu. — Dl George Bogdan din Oravița a fost ales notar cercual în comuna Prilipeț lângă Bozovicu. — Dl dr. Augustin Dumitreanu, ales încă mai de mult medic cercual în Beiuș, în săptămânile trecute și-a ocupat postul.

Societatea pentru fond de teatru român, conform concluderii luat în adunarea din anul trecut ținută la Sibiu, în anul acesta își va ține adunarea în orașul Baia-mare din comitatul Satumare, unde societatea a fost invitată cu multă căldură de către inteligența română de acolo. Acesta adunare se va ține în luna lui august, probabilmente în zilele de 7 și 8. Inteligența română din Baia-mare, precum ni se scrie de acolo, a și început a face pregătirile necesare, pentru ca acesta adunare să poată avea un succes complet. Așa aflăm, că se va ține și un concert și bal.

Resultatul alegerilor de deputați dietali, încât privește pe români, nu este tocmai acela ce-l publică în nrl trecut, căci de atunci a sosit împărțirea, că a căzut și dl George Pop la Ceh în Selagiu, cerc în care fusese ales de trei ori. Așa dară singurul deputat național a ramas dl Traian Doda; numărul tuturor candidaților români opoziționali căzuți, prin dl George Pop, s'a urcat la 19; de cumva însă și dl Alesandru Catoca a primit candidatura în cercul Carășeului din Satmar, acest număr s'ar urcă tocmai la 20. Totodată îndreptăm din împărțirea noastră din nr. trecut, că dl Baltazar Muntean a fost candidat la Oravița și nu la Moravița, ier dl Ion Becinega s'a candidat la Moravița și nu la Becicherecul mic, unde a fost candidat dl Paul Rotar, a cărui candidatură s'a pus și în cercul Rittberg.

Camera viitoare va fi compusă de după partide astfel: partida guvernamentală are 231 membri, cea independentă 88, opozițiunea moderată 62, naționali sunt 15 ănsi, 12 nu aparțin nici unei partide, în 5 cercuri vor fi alegeri noue. Majoritatea partidei guvernamentale este de 53.

Statua lui Stefan cel Mare este aproape gata, dice „Curierul” (Balasan) și, până la 11 august viitor are să fie dusă în Iași; urmăză însă să se aleagă un loc pentru așezarea statuei. Comisiunea executivă pentru ridicarea statuei a găsit de cuviință să nu se pronunțe ea singură asupra locului, și astfel a instituit o comisiune compusă din 5 persoane și anume: un reprezentant al corpului tehnic atașat pe lângă ministerul

lucrărilor publice, un reprezentant al universității din Iași, un reprezentant al Academiei române și dl director al școlii artelor frumoase din Iași.

Una din frumusețile Bucureștilor, scrie „Dreptul”, eră Ecaterina X. Ochii ei negri și arțetori de Andalusă rățăcită supt cerul României au aprins multe patime în inimile tinerimei inocuate a capitalei. Chiar astăzi câțiva bătrâni gârboviți și lascivi își aduc a minte cu emoțiune de voluptatea irezistibilă a acestei Cora Pearl de un nou soi. De odată însă ea disparu de pe orizontul galant al Bucureștilor și, ca o cometă rățăcită — comparațiunea e de actualitate — vechii ei adoratori aușiră că se află instalată în cetatea Sultanilor, sub numele de „princesse de Roumanie”. Mare le fu mirarea mai cu sēmă când citiră prin jurnale tribulațiunile princesei „blonde” prin Stambul. Căci e necesar să spunem că, într'o bună dimineață, vechia Andalusă devenise, subț ferul coafeorului ei, mai blondă de cât Margareta lui Faust. De câtva timp — probabil, de odată cu aparițiunea cometei — ea și-a reînstatat penanții în mijlocul nostru. Abia descinsă din vagon însă, fără să-i dea măcar timpul să resuflă, parchetul și-a adus aminte că există un dosar în care această princesă de contrabandă e prevenită, pentru furtul unui cēsornic de aur. Astfel, frumusețea fără sēmen, care vęduse atata lume la piciorul ei, venia să se așeze, zilele trecute, pe banca tribunalului corecțional. O tempora! vom esclama și noi cu poetul.

Medalia Bene-Merenti s'a acordat de către regele României persoanelor ce urmăză: Dlui dr. Felix, clasa I, avēnd clasa II, dlui G. Mărzescu, clasa I, pentru operele sale juridice, dlui P. Grădișteanu, clasa I, pentru Revista Contimporană, și serviciile aduse limbii noastre oratorice, dlui Gr. Tocilescu, clasa I, avēnd clasa II, dlui Luchianu, artist dramatic, clasa II, dlui C. Stănescu, artist, clasa I, avēnd clasa II, dlui dr. M. Gaster, clasa II, pentru lucrări literare, dlui Scipion Bădescu, clasa II, pentru lucrări literare, archimandritul B. Cătușescu, clasa II, pentru publicațiuni didactice religioase, dlui I. Marescu, clasa II, pentru scrierile sale didactice, dlui Victor Dogaru, clasa II, pentru lucrări didactice, dlui dr. P. Cămpăneanu, clasa I, pentru publicațiunile sale filologice, preotului Ștefan Călinescu, clasa II, pentru publicațiuni didactice și religioase, arhierului G. Enăceanu, clasa II, pentru publicațiuni didactice și religioase, dlui dr. Zotu, clasa II, pentru lucrări didactice, dlui I. Radu, clasa II, pentru lucrări didactice, dlui dr. Giuvara, clasa II, pentru publicațiuni etnografice, dlui Pantazi Ghica, clasa I, pentru lucrările sale literare.

Seleușul din Dobrogea. „Farul Constanței” spune că, pe lângă satul „Făgărașul nou” înființat de curând în plasa Hirsova, s'a mai înființat un mic cătun și lângă satul Cartal. Acesta fiind format în mare parte de Români din satul Seleuș, ținutul Banatului, s'a dispus ca el să poarte numele de „Seleuș”. Prin acesta locuitorii români, legați prin amintiri de Seleușul ce a părăsit, vor fi, de ați înainte, legați cu mai multă tărie de Seleușul ce ei au format din nou lângă Cartal.

Ce este o cometă? Un semn de exclamațiune (!) ce face cerul din timp în timp când sunt pe pământ în tôte părțile numai certuri și gâlcevi printre popore, cum e bună-ora acum.

Mașină de cules litere. Citim în „Solidaritatea”, organul lucrătorilor tipografi: Mai zilele trecute s'a făcut o încercare, nu puțin interesantă, în tipografia statului din Viena, în preșința consilierului curții imperiale dl Bech, a inspectorului Lauter și a șefului secțiunii respective, cu mașina de cules litere a inginerului Prasch, care, după susținerea primelor capacități tipografice, e chemată a face mari rostogoliri în culesul

literilor. „Vorwärts“, după care facem acest estras, spune că mânele au învins această mașină. Lucrarea ce s'a pus spre rezolvare, atât pentru mâni cât și pentru mașină, a fost de câte o pagină, din protocolul parlamentar, formatul 16 litere corp 12, de 140 rânduri, care conținea ca la 7000 litere. Mânele au întrecut mașina cu 28—38 minute, și tocmai după ce, cei doi compositori cari concureau cu mașina au citit și corectat paginile lor, a apărut și conducătorul ei abia respirând la aparatul de tras corecturi. Ce e drept, mașina care are forța a trei culegători iuți a cules cuvintele în 45 minute, însă ridicarea rândurilor din cutia de compunere și arangierea lor într'un culegău comun dură atâta timp, în cât primul efect numai de cât se perdă și mâna întrecu, cum spuserăm mai sus, cu mult activitatea mașinei. Acesta e în special rezultatul mașinei de cules litere.

Lichidarea datoriilor rusesci în România. Ministerul afacerilor străine al României a anunțat pe toți cei interesați că comisariatul general român, fiind reconstituit, — și principele Obolensky întorcându-se în capitală, lucrările pentru esaminarea și lichidarea pagubelor cauzate în România, prin șederea armatelor imperale ruse, au început. Se vor esamina mai întâiu afacerile din județele: Iași, Vaslui, Roman, Fălciu, Bacău, Brăila, Covurluiu, Tecuciu, Putna, Tutova, Râmnic-Sărat, Ilfov și Prahova. Toți proprietarii, arendașii și chiriașii din aceste județe, sunt dar invitați a se prezenta înaintea comisunii mixte de lichidare, cu începere dela 22 iunie și până la 10 iulie st. v. O publicațiune ulterioară va indica termenul în care cei interesați, din celelalte județe de cât cele menționate mai sus, au a se prezenta înaintea comisunii mixte de lichidare pentru esaminarea și regularea pretențiunilor lor.

Necrolog. *Emilia Calaceanu*, jună de 18 ani, nepoța dlui Luca Calaceanu în Timișoara, a repausat în 15/27 iunie, fiind înmormântată a doua zi cu mare pompă.

Cronica lumii.

Despre statua lui Stefan cel mare, care se face la Paris, de sculptorul E. Frémiet, scrie corespunzător „Binelui Public“ aceste: E măreță, impunătoare, antică, figura marelui Domnu; are într'ensă ceva din fieroșia Dacului, din maiestatea Românului; în privire liniscea eroului, fixitatea comandantului; călare, având o prestanță ca aceea ce-mi inchipuesc că a avut nemuritorul Domnu când răspundea străinilor și lui Albert al Poloniei. Pletele-i sunt resfirate pe spate, coroana regală în cap; mâna dreaptă, ținând sceptrul, comandă, stânga ține frânele unui armăsar superb, care e în mergere, falnic și dânsul ca și falnicul său stăpân. Mantia eroului se aruncă în cute pline de frumusețe, descoperind în stânga ermina admirabil nimerita. În tot: frumosul în totă maiestatea, în totă splendoria lui. E colosală; are doi metri 75. Cele trei basrelievuri cari vor ornă piedestalul, neincepute încă, dar lucrate în miniatură, represintă, după cât ni s'a părut, Dacia, Dumbrava-Roșia, Racova. Grija cu care artistul a studiat subiectul său merită cele mai mari elogiuri. Fiecare bucată a statuei e studiată și turnată în ipsos a parte; studie, fotografia, cartone, armăturile medievale, ungare, polone, prin urmare române erau risipite în atelier. O spadă colosală, luată în ipsos, după una din colecțiunea principelui Imeretinsky atrage privirile vizitatorului. Tote, documente, cari ajută la opera cea mare, cea neperitoare așezată în mijlocul atelierului, și înaintea căruia remaserăm în contemplare, ađi. Ni se spunea că, după turnarea în bronz, dl Frémiet ar ave ardinta dorință d'a espune câtva timp statua în câmpiele Ely-

sée. Singura piedică însă e că l'ar costă 20,000 de fr. numai esoposițiunea.

Dela Paris. „La Jeune France“ (17 iunie) a început reproducțiunea unei serie de poezie române, traduse de dl A. Roques. Nr. mai sus citat începe cu „le Petit Oiseau“. — Colecțiunea cântecelor populare, serbe, bulgare, albanese și grece moderne a apărut la librăria Leroum. — Unele din diarele franceze, „Le Gilblas“, spre esemplu, vorbesc de un banchet de studenți români, banchet care a avut loc „la Café Procope“, cu ocașiunea aniversării revoluțiunii dela iunie 1848.

Generalul Garfield, președintele statelor unite americane, al cărui portret s'a publicat în anul trecut în foia noastră, a primit două glonțe, unul în șele, al doile în braț. Atentătorul Guitteau e din Illinois; postul de consul la Marsilia, pe care-l cerea, i se refuzase; el e de 40 ani și a fost solicitor la Chicago, un aventurier fără nici un principiu. Depeșele mai noue spun, că starea lui Garfield devine din ce în ce mai inspirătoare de speranță.

Sinucidere și căsătorie. Ieța o statistică de actualitate și curioșitate, dar care în același timp conține un învățământ ore-care. În statisticele oficiale ale ore căror țeri se calculează câte sinucideri sunt atribuite neînțelegerilor conjugale. Deci, ieța în ordin, țerile unde această constatare este făcută: La o mie de sinucideri, Șvedia numeră 16 bărbați și 24 femei cari își dau mórtea pentru cauză de nepotrivire de caracter seú de neînțelegere; Norvegia numeră 21 bărbați și 18 femei; Prussia 48 bărbați și 51 femei; Saxonia 26 bărbați și 29 femei; Italia 75 bărbați și 76 femei; Francia 183 bărbați și 163 femei la mie. Se observă dar, că Italia și Francia se găsesc aici în primul rang, în ceea ce privește numărul sinuciziilor de acest fel. În Francia și în Italia nu există divorțul. Când soții reu potriviți în caracter nu se ucid unul pe altul, atunci ei se sinucid; acesta este cel puțin consecința logică care pare să reiesă din aceste cifre.

Interiorul globului. În ultima ședință a congresului științific, dl profesor Zaepritz din Koenigsberg, a citit un raport asupra căilor și mijloacelor de întrebuițat spre a ajunge se se cunoască interiorul globului nostru. Până în zilele noastre, sonda n'a pătruns de cât până la o adâncime de 1300 metri, ceea ce este ecui-valent cu $\frac{1}{5000}$ parte din rađa pământului; nu există dar tocmai o speranță mare spre a ajunge la o cunoșcere directă a interiorului planetei noastre. Faptul, că căldura crește într'un chip constant, cu cât pătrundem mai mult în adâncimile solului pământesc, nu permite de asemenea se se tragă o conclusiune directă în privința stării interiorului globului, căci acest fapt pôte se se acorde cu opiniunile cele mai diverginte asupra acestui interior. Nu mai remâne dar alt-ceva de făcut, de cât a căută se se ajungă la țință prin căi indirecte. Ne apropiăm de soluțiunea problemei, decă vom ave recurs la teorema lui Kant și a lui Laplace asupra negurilor; astfel se va conchide că trebuie se existe din centrul pământului o temperatură de mai bine de 20,000 grade.

Sciri străine. *Imperatul Chinei* este bolnav de vėrsat și medicii au puțină speranță d'a-l scapă. — *Principele Bismarck*, soția sa și fiul seu, comitele Herbert, a sosit în 1 iulie, la băile dela Kissingen. — *Imperatul Japoniei* a primit dela imperatul și regele Franței Iosif crucea mare a ordinului Sântul Ștefan. — *Diua de 14 iulie*, aniversaria ocupării Bastillei se va serbă în totă Francia su mare pompă, Parisul a prelinat pentru scopul acesta 430,000 franci. — *Ex-irperatėsa Eugenia* zilele trecute a căletorit din Anglia la Darmstadt și de acolo la Arennenberg.

Feliurite.

Contra șobolanilor. Șobolanii sînt foarte sîreți și nu e ușor de a scăpa cineva de dînsii. În cîmpse se vor prinde foarte puțini, și mai proști, ceilalți le vor ocoli în scurt timp. Cu otrava urmează tot astfel; îndată ce vor muri cîtiva, ceilalți nu o mai ating. Numai un mijloc de exterminare este radical. Acesta este cașcaval amestecat cu phosphor. Nici o gură de șobolan nu pôte rezistă acestei delicatese. Topesce dar vîrfurile de la 10 cutii de chibrituri în puțină apă, lasă să se așeze, scurge-o, amestecă praful ce va rămâne pe fundul vasului cu cașcaval ras, și pune acesta în locurile frecventate de dînsii; acesta este indestul pentru ca să omóre 100 din acești oșpeți neinvitați.

Cum se deosebesce oțelul de fer. Pentru a deosebi ferul de oțel în unelte și instrumente până a nu le 'ntrebuintă, dice „Economia rurală“, să se vîrsă pe obiectul ce este a se încercă o picătură de acid nitric (apă tare), amestecată cu 4 până la 5 părți apă și să spălă îndată obiectul după câteva secunde. Dacă unelta este de oțel, va rămâne, după spălare, o pată neagră, care va peri îndată după ce se va frecă. Dacă nu rămâne nici o pată, acesta vré să dică că obiectul este de fer călit.

Vin de portocale. În fața devastațiunilor crescînde ale filoxerei, locuitorii din țările proprii culturai portocalelor a căutat să vedă de nu pot obține din portocalelor un product care, prin aparență și gust, să semene cu vinul. Esperiențe au fost făcute, și s'a constatat că licuidul care provine din portocale constituie un vin cu un gust foarte plăcut. Portocalele ajunse la deplină cîccere sînt improprii pentru vinificațiune. Trebuie dar a se alege nu fructe prę cöpte, în cari principiul zaharos este prę abundant, ci fructe parguite, cari cuprind încă multă cantitate de acid carbonic și molie. S'a obținut până acum două feluri diferite de vin. Cel mai bun se obține în ianuarie cu fructele ano-timpului. Vinul dis mandarin este acel făcut din portocale culese în aprilie. Aceste două feluri de vin sînt de o colorę plăcută la vedere, limpeđi, de o savöre dulce, puțin acidulate, și de un alcoolism de apröpe 15 pentru sută. Prin un procedeu special se obține un vin spumos care nu conține de cät 12 pentru sută de alcool.

Un consiliu. Mulți ênși se plîng că nopte visază lucruri neplăcute, sforăe etc., e bine, între altele cauza este pozițiunea pe care se culc; astfel, dacă se culcă cineva pe partea stîngă, inima se află apăsată de intestine, apasă pe dînsa și nu o lasă să bată regulat. Din acesta provin uneori visurile rele. Pöte să se culce cineva pe partea stîngă însă corpul să fie orisontal; în ori ce mod, e mai bine a te culcă pe partea dreptă.

Conservarea aromei cafelei. Sînt case, dice „Progresul medical român“, care au reputațiunea de a vinde cea mai bună cafea, dar sciu să-i pastreze cea mai mare parte din aroma sa. Mijlocul acesta pe cät este de simplu, pe atît este de superior. Ietă în ce consistă. După ce s'a prăjit cafëua, se aruncă asupra-i chiar în dulapul de cafea puțin zachar bine pisat, se astupă cu capac fără să se mai pună pe foc, și se învîrtesce un minut. Acesta operație opresce dilatațiua, concentră aroma și grăbesce recirea.

Flörea sórelui ca mijloc de desinfectare. Ca mijloc de desinfectare în apropiare de locuri bältöse și umede, elesteie și lacuri necurgétöre și norioise, s'a constatat de cei mai speciali bărbați că este flörea sórelui ca superioră, dacă în asemeni locuri se va semená prin imprejurime și în cantități cät se va puté de

mari. Ea are facultatea a opri cu desevêrsire acea grea și vätămätöre duhöre ce se evaporéză și se împrăstie de vënt. În Francia, Anglia, Belgia, Germania, Olanda, Italia, Austria și alte state s'au obținut cele mai bune rezultate, scutind multă lume de friguri și alte böle ce provin din acel aer necurat.

Spelarea pervasurilor poleite. Móiă o bucată de cöpă în spirt, treci cu dînsa peste pervasul murdar, și el se va curați fără ca poleiela să se atace.

Ghicitură de comput.

De Berta Cămpianu.

O țerancă duce la tîrg o corfă de öue; celui d'ântăiu cumpărător i vinde jumetate din ele mai puțin cu 8, cumpărătorului al doilea i vinde jumetate din rest mai puțin cu 8, cumpărătorului al treilea i vinde jumetate din restul nou mai puțin cu 8, și cumpărătorului al patrulea i vinde jumetate din restul de pe urmă ieră mai puțin cu 8, și ei încă i mai rămân în corfă 20.

Câte öue a avut ea la început? și câte a dat fiescărui cumpărător?

Terminul de deslegare e 19 iulie. Ca totdeuna, și de asta-dată se va sorti o carte între deslegători.

Deslegarea logogrifului din nr. 42: „Elena Michail Ghica — Femeile din Orient“.

Bine l'au deslegat dömnele și domnişörele: Emilia Onciu n. Ciavoşchi, Eufrosina Popescu, Amalia Crişan, Măria Moldovan, Nina Popescu, Marta Muntean, Iosefina Petroviću, Zoe Dimbu, Minodora Micşunescu.

Premiul l'a cástigat domnişöra Amalia Crişanu în Dumbrăveni.

Semestrul prim se 'nceieă

cu nrl acesta. Cei ce doresc a sprigini föia nöstră și în semestrul al doile, binevoiescă a-și rennoi abonamintele de timpuriu, căci ä conto nu putem trämite föia nimenuia, de aceea dela aceia cari vor uită a ne trämite prețul de prenumerațiune, vom incassă competința prin ramburse poştale.

Spre a evita dară ori ce neplăcere, rugăm pe aceia, cari nu mai vor să fie abonanții nöstri, să ne 'napoieze nrl viitor, ca astfel să-i ștergem din registrul nostru.

Condițiunile de prenumerațiune se află insēmuate în fruntea foii, aici mai adaugem urmätörele favoruri pentru abonanții nöstri:

Abonanții „Familiei“ pot să-și comande din scrierile redactorului acestei foi urmätörele, cu prețuri foarte reduse: „Ranele Națiunii“ roman în 3 tomuri, în loc de 3 fl. — 90 cr. — „Novele“, trei tomuri, tomul prim și al doile, în loc de cu câte 1 fl., — cu câte 40 cr.; tomul al treile, în loc de 1 fl. — 30 cr. „Poesii“, în loc de 1 fl. — 50 cr.; „Mirésă pentru mirésă“, comedie în 3 acte, în loc de 1 fl. — 20 cr. Asemene se ofere: „De unde nu este rentörcere“, roman de Adrian Gabrielly, tradus de Tit Budu, în locu de 1 fl. — 20 cr.

Din „Cavalerii Noptii“ și din „Sclavul Amоруlui“ nu mai avem nici un esemplar de vëndare.

Dintre tablouri mai avem portretul dlui Ion Brațianu, carele se pöte capetă în loc de 1 fl., cu 20 cr.

Colectantii cari adună 5 abonanți, capetă un esemplar, al șesele, gratuit.

Redacțiunea și editura.

Proprietar, redactor respundător și editor:

IOSIF VULCANU.